

[یک مرد و یک نامرد]

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور : یک مرد و یک نامرد/ گردآوری و تدوین گروه تحقیق موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت.
 مشخصات نشر : تهران: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری : ۱۶۴ ص، ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
 شابک : 978-964-495-637-9
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : مدرّس، مینحسن، ۱۲۴۹ - ۱۳۱۶.
 موضوع : ایران -- تاریخ -- کونقائی ۱۲۹۹
 موضوع : Iran -- History -- Coup d'etat of 1921
 موضوع : ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۲۰ -- خاطرات
 موضوع : Iran -- History -- Pahlavi, 1925 - 1941 -- Diaries
 شناسه افزوده : موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت. گروه تحقیق
 شناسه افزوده : موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت
 رده بندی کنگره : DSR۱۴۸۶
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۲۰۹۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۷۳۶۸۸۹۱
 وضعیت رکورد : فیبا

www.ketab.ir
 یک مرد و یک نامرد

گردآوری و تألیف: موسسه فرهنگی هنری قدرولایت

ناشر: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

نوبت چاپ: سوم ۱۴۰۰ / شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

حروفچینی: ظریفیان / لیتوگرافی: سحر / چاپ: آبنوس / صحافی: صداقت

طرح جلد: سید ایمان نوری نجفی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۵-۶۳۷-۹

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

دفتر توزیع و پخش: خیابان پاسطور - خیابان ۱۲ فروردین جنوبی - کوچه خاقانی پلاک ۸

تلفن: ۶۶۴۶۹۹۵۸-۶۶۴۱۱۱۵۱-۶۶۴۷۰۲۰۵

نشانی پایگاه اینترنتی: www.ghadr110.ir نشانی پست الکترونیکی: info@ghadr110.ir

فهرست

پیشگفتار..... ۹

فصل اول

برخوردها و مقابله من با رضاخان

- از رضاخان هیچ واژه و ترسی نداریم، «مرک بر رضاخان»، «زنده باد مدرّس»! ۱۷
ما بر همه کس قدرت داریم، از رضاخان هم هیچ ترس و واژه نداریم..... ۲۹
مرا دزدیدند تا رأی اعتماد مجلس را به دست آورند!!!..... ۳۷
بلوای نان و نقشه سردار سپه برای مجلس و من!..... ۵۴
برای رسیدن به سلطنت، چه‌ها که نکرد آن نامرد!..... ۶۰
اگر شاه مشروطه و قانون اساسی شد، ما او را محترم می‌داریم!..... ۶۷
شما پول و ملک را برای چه می‌خواهید؟..... ۷۲
به کوری چشم دشمنان مدرّس نمرده و هنوز زنده است!..... ۷۷
در این مجلس را باید گِل گرفت که تو نماینده‌اش را تعیین می‌کنی!..... ۸۰
من در وطنم به قتل می‌رسم و تو در غربت در سرزمین بیگانه خواهی مرد!!..... ۸۴
در ایران یک مرد هست و یک نامرد که تو هستی!..... ۸۸

فصل دوم

زندگی نامه، نظرات و ویژگی‌های شهید مدرّس

زندگی نامه شهید حسن مدرّس..... ۹۵

- اعتبارنامه مدرّس در مجلس شورای ملی ۹۸
- مدرّس و کابینه سیدضیاء طباطبایی ۹۹
- تبعید و شهادت ۱۰۱
- آثار شهید سیدحسن مدرّس ۱۰۳
- ویژگی ها و خصوصیات شخصیتی شهید سیدحسن مدرّس** ۱۰۴
- ۱- شجاع و نترس بودن و آزادی ۱۰۴
- ۲- پاکدستی ۱۰۷
- این پول خرج جلوگیری از شرارت تو می شود! ۱۰۷
- من روز روشن و بار شتر؛ طلا می پذیرم! ۱۰۸
- این پول ها را بردار و برو! ۱۰۹
- ۳- ساده زیستی ۱۱۰
- تجمل گرایی، سدّ راه تکامل ۱۱۰
- احتیاج، استقلال و آزادی و عمیقۀ را از بین می برد ۱۱۱
- ما وکیلیم نه ولی ۱۱۱
- برای پول ارزش قائل نیست ۱۱۲
- تدریس برای امرار معاش در مدرسه ایرانیان اسلامبول! ۱۱۲
- ترک صندلی و نشستن روی صندلی! ۱۱۳
- تقاضا و توقعی از هیچ کس نکرد! ۱۱۴
- ۴- مردمی بودن و خدمت گذاری به مردم ۱۱۴
- مردمی بودن ۱۱۷
- ۵- دشمن شناسی و بصیرت ۱۱۸
- نتیجه مدنیت غربی در ملل شرقی ۱۱۸
- هر وقت متکی به غیر نشدیم، می توانیم مسئله خودمان را حل کنیم ۱۱۹
- مطالعه تاریخ به قیمت کار برای ارباب هندی! ۱۲۴
- خودم قبولش دارم و از او دفاع می کنم! ۱۲۴
- مدرّس و نوع مواجهه با «لایحه مرور زمان» ۱۲۵
- شهید سیدحسن مدرّس در آئینه خاطرات** ۱۲۷

۱۲۹	بهترین سوغات برای رضاشاه!
۱۲۹	جیب شما که ته ندارد!
۱۳۰	مخالفت من به نفع شماست!!
۱۳۰	مواظب دروازه‌های ایران باش!
۱۳۱	مثل صاحبش دورو دارد!
۱۳۲	رضاخان نمی‌داند عدلیه را با الف می‌نویسند یا با عین!
۱۳۲	چند نظر از دیدگاه‌های شهید سیدحسن مدرس
۱۳۲	امروز لازمش داریم.
۱۳۳	برای مستقل بودن باید همه چیزمان دست خودمان باشد
۱۳۴	باید از تولید داخلی استفاده کرد.
۱۳۴	با هرکس که تمایل به بیگانه داشته باشد مخالفیم!
۱۳۵	هزینه وقت مجلس برای ملت!
۱۳۵	بروید آدم انتخاب کنید!
۱۳۶	البسه ایرانی بپوشید
۱۳۶	آنها باهوش نیستند، شما نادان و بی‌هوشید!
۱۳۶	تو را چه به دخالت در امور مملکت!
۱۳۷	دست از انگلیسی‌ها بردار، من به شما می‌چسبم!
۱۳۷	می‌ترسم فریفته مال و مقام شوند!
۱۳۸	گریه مدرس! با صدای بلند
۱۴۱	پیوست‌ها
۱۴۱	زندگی‌نامه خودنوشت آیت‌الله شهید سیدحسن مدرس
۱۴۴	بهره‌برداری‌های سیاسی رضاخان از قتل رابرت ایمری
۱۵۰	دو قطعه سروده درباره شهید مدرس

پیشگفتار

در تاریخ معاصر ایران - اگر از زمان تسلط قاجاریه به عنوان «معاصر» تلقی شود - بی شک کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ که به منزله پایان حکومت قاجاریه و آغاز سلطنت پهلوی تلقی می شود - گرچه حدود ۴ سال طول کشید تا این کودتا به سرمنزل نهایی که تدارک دیده شده بود برسد - دوره ای شاخص و از جنبه های مختلف تأثیرگذار بر کشور و ملت بوده است.

در این زمینه، پژوهش های قابل توجهی انجام شده و در کنار آن، خاطره هایی از سوی کسانی که در این دوره ناظر و شاهد و بعضاً مجری سیاست ها بوده اند نیز منتشر شده است. مجموعه آنچه از کند و کاو در این دوره - چه از سوی موافقان و چه مخالفان، چه اشخاص منصف و چه اشخاص وابسته به جریان های حامی پهلوی و غیرمنصف - انجام شده نشان می دهد که رضاخان سردار سپه، در یک مسیر کاملاً برنامه ریزی شده و زمان بندی دقیق و در یک بازی کاملاً حساب شده، سلسله قاجاریه را ساقط و منقرض نموده و سلسله ای به نام «پهلوی» را برای مصالح و منافع درازمدت دولت فخریه انگلیس - که سال ها در این کشور فرمانده و صاحب منافع نامشروع بوده است - برپا نموده و بر تخت سلطنت تکیه زده است. هیچ مورخی، هرچند مغرض، نتوانسته است دست انگلیس در پشت این کودتا و منافی که از این رهگذر عایدش شده است را نفی و نادیده بگیرد.

در برابر تحركات رضاخان و تیم هوادار او، منوالفکران غرب گرا و بعضاً شرق زده تا صاحب منصبان ارتش و شهربانی و جمعی از درباریان و نمایندگان مجلس شورای ملی، که هر لحظه و هر روز به طرحی جدید و نقشه ای تازه روی می آوردند تا ملت

و شخصیت‌های شناخته شده و اثرگذار را فریب داده و مقهور سازند، اشخاص قلیلی بودند که ضمن شناخت این سیاست و ترفند برنامه‌ریزی شده، به افشاگری، مقاومت و مقابله برخاسته‌اند. اگر در مجلس شورای ملی بودند در نقش اقلیت تلاش کردند تا جلوی پیشرفت این نقشه‌ها را بگیرند و مانع دسترسی رضاخان مستبد و وابسته، به قدرت پادشاهی شوند. اگر در بین ملت و در سلک صاحبان جرأید و اصحاب قلم و هنر و شعر بودند سعی کردند با تنویر افکار عمومی، مانع یکه‌تازی او و یارانش در صحنه رسانه‌ای و غافل کردن ملت از دسیسه‌های شبانه‌روزی آنان، گردند.

اگرچه مجموعه این تلاش‌ها در تقابل با تحرکات رضاخان و منورالفکران حامی او و پشتیبانی غیرآشکار انگلیس موفق نگردید، اما صحنه‌هایی را در تاریخ به ثبت رساند که رجوع به آنها، بسیاری از واقعیت‌ها را آشکار می‌کند. واقعیت‌هایی که چون نورافکن‌های قوی، جلوی پای این ملت را روشن می‌کند تا دشمنی که از در بیرون کرده است از پنجره بازنگردد و هرگز آن روزگاران تلخ و ماتم‌زده و عقب‌مانده و نوکرمآبی و تحقیرزدگی و پستی تکرار نشود.

یکی از مردان مخالف که تا لحظه آخر حیات، دست از افشاگری و مبارزه و مقاومت برنداشت، به اذعان عموم مورخان، شخصیتی استثنایی و کم‌نظیر به نام «آیت‌الله سیدحسن مدرس» بود. توجه به شاخصه‌های رضاخان و مدرّس، بسیار عبرت‌آموز است، یعنی فهم این‌که چه کسی در برابر چه کسی ایستاده و مبارزه کرده است و چرا رضاخان نتوانست مدرّس را تحمل کند و چرا او را به شهادت رساند و دستش را به خون عالمی بزرگ، مردمی، پاک، ساده‌زیست و بصیر و دشمن‌شناس آلود؟

برخی از شاخصه‌های رضاخان عبارتند از:

- ۱- آباء و اجداد ناشناخته و بدون سابقه روشن علمی و عملی.
- ۲- بی‌سواد یا کم‌سوادی و عدم اطلاع از تحولات بین‌المللی و سیاست‌های شرق و غرب عالم.
- ۳- تربیت کوچه‌بازاری به‌ویژه در دوره عضویت در بریگارد قزاق و محیط قزاقخانه که محیط زورگویی و زور شنیدن و فحش و بی‌ادبی بود.
- ۴- سلطه صیغه نظامیگری در او که با فرمان دادن و فرمان بردن و چون و چرا نکردن و کمتر اندیشیدن توأم بود و با سیاست اندیشمندانه فاصله بسیار داشت.